Urologie

Weghalen van weefsel uit de prostaat via de huid tussen de balzak en de anus, met sedatie

Perineale prostaatbiopten

Contactgegevens ziekenhuizen van Alrijne

Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 582 8282

Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
071 582 8282

www.alrijne.nl

U krijgt een onderzoek van het weefsel van de prostaat. Hiervoor haalt de uroloog kleine stukjes weefsel (biopten) uit de prostaat. Dit doet hij/zij via de huid tussen de balzak en de anus.
De uroloog heeft u verteld waarom het weefsel wordt onderzocht. Ook heeft hij/zij u verteld wat de gevolgen en de risico's zijn van dit onderzoek en welke andere onderzoeken er zijn. U heeft besloten dat u dit onderzoek wilt laten doen.
Bij dit onderzoek is het belangrijk dat u de adviezen van de uroloog goed opvolgt. Lees ook de informatie in deze folder goed door. Let op: de situatie rond het vaststellen van een ziekte en de behandeling kan voor iedereen anders zijn. De uroloog zal dit altijd met u bespreken.

In het kort

- **Bij een prostaat-punctie haalt de uroloog kleine stukjes weefsel (biopten) uit de prostaat. Dit weefsel wordt onderzocht.**
- **Voor dit onderzoek wordt u in slaap gebracht (= sedatie).**
- **Het hele onderzoek duurt 1 – 2 uur.**
- **U krijgt na 7 – 10 dagen de uitslag van de uroloog.**
- **Problemen na het onderzoek? Lees de informatie in deze folder en/of bel met het ziekenhuis.**

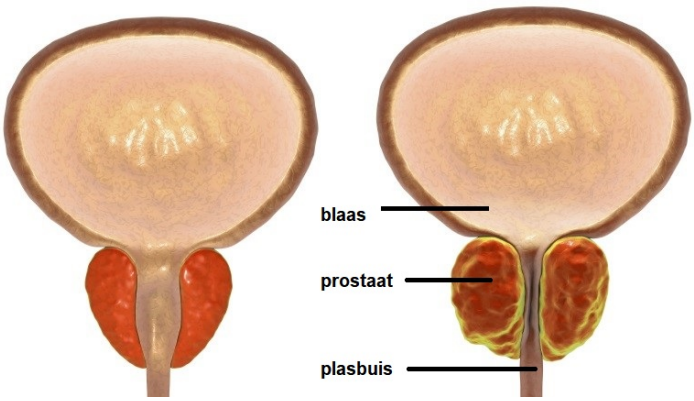
Plaats

Dit onderzoek vindt plaats in Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp. Volg route 250 (B2O).

De prostaat

De prostaat (voorstandsklier) is een klier die vlak onder de uitgang van de blaas zit en om de plasbuis heen ligt. De prostaat maakt het vocht waarin de zaadcellen zitten, het sperma. Bij de meeste mannen wordt de prostaat zo rond hun 50ste jaar wat groter. Soms zo groot, dat de plasbuis langzaam dicht gedrukt wordt (zie de afbeelding, rechts). Hierdoor ontstaan soms klachten zoals:

- moeilijk en vaak plassen;
- vaak het gevoel hebben om te moeten plassen, terwijl er toch een kleine plas komt;
- zonder dat je het merkt kleine beetjes plas verliezen (incontinentie).

De prostaat. Links een normale prostaat, rechts een vergrote prostaat.

Prostaatpunctie

Bij een eerder onderzoek van de prostaat heeft de uroloog al gezien dat:

- de prostaat anders aanvoelt,
- of dat het PSA (prostaat specifiek antigeen = een eiwit) in het bloed hoger is dan normaal,
- of dat op een MRI scan van de prostaat een afwijking te zien is.

Meestal bestaat de vergroting van de prostaat uit goedaardig weefsel. Soms is het weefsel kwaadaardig (kanker).

Om te weten of het weefsel goedaardig of kwaadaardig is, is het soms nodig om stukjes weefsel uit de prostaat te halen (= biopten). Deze biopten worden dan onder de microscoop onderzocht.
De biopten worden via de huid tussen de balzak en de anus afgenomen.

Om deze biopten te kunnen nemen gebruikt de uroloog een echografie-apparaat. Een echo is een onderzoek met geluidsgolven.
U krijgt een buisje in de anus. Dit buisje zit vast aan het echoapparaat. De geluidsgolven zijn als beeld te zien op een beeldscherm. Zo kan de uroloog zien hoe uw prostaat eruit ziet en meten hoe groot de prostaat is. Ook zijn afwijkingen in de prostaat te zien.

Voorbereiding

- Dit onderzoek doen we soms onder sedatie. Dat betekent dat u in slaap wordt gebracht, maar nog wel zelf blijft ademen. Sedatie is dus geen narcose. Het is belangrijk dat u heel stil blijft liggen.
- Voor de sedatie krijgt u nog een aparte afspraak op het preoperatief spreekuur (POS) bij een medewerker van het sedatieteam. Tijdens deze afspraak hoort u ook vanaf welk moment u nuchter moet zijn, dat betekent niet meer eten, drinken of roken.
  Lees hiervoor de folder over sedatie en vul de vragenlijst in op MijnAlrijne; u krijgt hiervoor een code.
- Als u bloed verdunnende middelen gebruikt, heeft u meer kans op bloedingen tijdens en na de punctie. De uroloog vertelt u met welke bloedverdunner u tijdelijk moet stoppen, en hoe lang van tevoren u moet stoppen.

Het onderzoek

- U meldt zich op de verpleegafdeling Urologie.
- De verpleegkundige brengt u naar een kamer waar u uw kleding uittrekt. U krijgt een OK-jasje aan en gaat in een bed liggen.
- U krijgt een infuus en ECG-plakkers op de borst. Zo kunnen wij u goed in de gaten houden tijdens het onderzoek. Ook krijgt u een bloeddrukband om de arm.
- U wordt in bed naar de behandelkamer gebracht. In de behandelkamer zijn de uroloog, een verpleegkundige en sedatiespecialisten aanwezig. De sedatiespecialisten bereiden u verder voor en houden u tijdens het onderzoek in de gaten.
- Wij vragen u om over te stappen op de behandeltafel. U legt uw benen in de beensteunen. De balzak wordt omhoog geplakt met pleisters zodat de uroloog de huid tussen de balzak en de anus goed kan zien.
- Daarna wordt u in slaap gemaakt.

- De uroloog maakt het gebied onder de balzak schoon met Betadine. Daarna schuift de uroloog de echobuis in de anus. Met deze buis ziet de uroloog op het beeldscherm waar hij/zij de biopten uit prostaat kan nemen. Hiervoor gebruikt de uroloog een speciale lange naald. Meestal neemt de uroloog 8 tot 12 biopten.
- Het nemen van de biopten duurt ongeveer 15 minuten. Met voorbereidingen en uitslapen erbij duurt het hele onderzoek 1 - 2 uur.
- **Let op! Rijd na het onderzoek niet zelf naar huis! Zorg ervoor dat iemand u ophaalt.**

Na het onderzoek

- Omdat er stukjes weefsel zijn weggehaald, kan er af en toe wat bloed zitten in de plas en in de ontlasting. Dit kan 1 tot 2 weken duren. Ook het sperma kan wat roze/rood zijn, dit duurt vaak 1 tot 2 maanden. Dit is niet erg. Wij adviseren u om elke dag een paar glazen water extra te drinken. Hierdoor wordt het bloeden minder. Heeft u langer dan 2 weken last van bloedverlies, bel dan met uw huisarts.
- Na het onderzoek mag u 4 dagen niet sporten en u mag 1 week niet fietsen. De eerste paar dagen kunt u beter geen alcohol drinken en niet vrijen. Daarna mag u gewoon seks hebben of zaadlozingen.

Risico's en complicaties

- Veel bloedverlies en/of langer dan 2 weken;
- Lange tijd bloedplassen;
- Een ontsteking.

Bel met het ziekenhuis als:

- veel (bloed)stolsels uitplast;
- bloedverlies heeft via de huid achter de anus;
- wel het gevoel heeft dat u moet plassen, maar niet meer kunt plassen;
- verhoging/koorts heeft boven de 38,5 °C;
- zich écht ziek voelt en koude rillingen heeft.

De polikliniek Urologie (alle locaties) is op werkdagen tussen 08.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur te bereiken via telefoonnummer 071 582 8060.

Buiten kantoortijden (in de avond, nacht en in het weekend):

- Binnen 2 weken na een operatie, ingreep of behandeling: u kunt bellen naar de verpleegafdeling Urologie in Leiderdorp, telefoonnummer: 071 582 9019.
- Na 2 weken kunt u contact opnemen met de huisartsenpost (HAP).

Uitslag

Het weefsel dat de uroloog heeft weggehaald, wordt onderzocht op de afdeling Pathologie.
7 – 10 dagen na het onderzoek heeft u een afspraak bij de uroloog. Dan bespreekt de uroloog de uitslag van het onderzoek met u.

Wij adviseren u iemand mee te nemen naar dit gesprek. Want de uitslag van het onderzoek kan zijn dat u een vorm van prostaatkanker heeft.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.
Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan de baliemedewerker van de polikliniek Urologie.

De polikliniek Urologie (alle locaties) is op werkdagen tussen 08.30 - 12.00 uur en tussen 13.30 - 15.30 uur te bereiken via telefoonnummer 071 582 8060.

Buiten kantoortijden (in de avond, nacht en in het weekend):

- Binnen 2 weken na een operatie, ingreep of behandeling: u kunt bellen naar de verpleegafdeling Urologie in Leiderdorp, telefoonnummer: 071 582 9019.
- Na 2 weken kunt u contact opnemen met de huisartsenpost (HAP).

Foldernummer 28.77, 11_25